

**Стандартизована програма
для суддів апеляційних господарських судів
в апеляційних округах**

2 академічні години	<p><i>Інтерактивна лекція з використанням презентації PowerPoint</i></p> <p>Актуальні питання юрисдикції господарських судів</p> <ul style="list-style-type: none"> • господарська юрисдикція, критерії її встановлення. Розмежування предмета та суб'єкта юрисдикції господарських судів; • розмежування юрисдикцій за категоріями спорів; • розмежування юрисдикцій на стадії виконання судових рішень; • справи, які не можуть розглядатися в судах жодних юрисдикцій. Розмежування інстанційної юрисдикції; • юрисдикція розгляду заяв щодо звільнення майна з-під арешту; • особливості підсудності спорів у процедурі банкрутства; • уніфіковані принципи визначення підвідомчості та розв'язання суперечок щодо підвідомчості. <p><i>Дискусія</i></p>
4 академічні години	<p><i>Інтерактивна лекція з використанням презентації PowerPoint</i></p> <p>Актуальні питання застосування норм Господарського процесуального кодексу України</p> <ul style="list-style-type: none"> • повноваження суду апеляційної інстанції при підготовці справи до апеляційного розгляду; • повноваження апеляційного господарського суду стосовно вчинення окремих процесуальних дій на стадії апеляційного розгляду справи по суті; • прийняття відмови позивача від позову. Затвердження мирової угоди на стадії апеляційного перегляду; • питання застосування при перегляді судових рішень в апеляційному порядку положень ГПК України, відповідно до яких здійснюється розгляд справ в суді першої інстанції, зокрема ст.ст. 50, 51, 226; • особливості та межі застосування норм ГПК України щодо загального позовного та спрощеного провадження при перегляді судових рішень в апеляційному порядку; • практика застосування положень ГПК України щодо врегулювання спору за участю судді (медіація), у тому числі в суді апеляційної інстанції; • проблемні питання відшкодування вартості адвокатських послуг в контексті принципу розумності та справедливості визначення їх розміру; • застосування Закону України «Про судовий збір» щодо відстрочення і розстрочення сплати судового збору; • проблемні питання призначення експертизи на стадії апеляційного провадження; • поновлення процесуальних строків на апеляційне оскарження з урахуванням практики Європейського суду з прав людини; • засоби доказування у спорах, що виникають з договорів, які укладаються шляхом приєднання до типового договору за допомогою використання електронних систем (інтернету, мобільного зв'язку, тощо), в тому числі, з договорів банківського обслуговування; • застосування ст. 6 (право на справедливий суд) Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та відповідна практика ЄСПЛ; • підстави та порядок застосування заходів процесуального примусу в господарському процесі. Реагування апеляційної інстанції на неповагу до суду та на невжиття заходів щодо окремої ухвали суду. <p><i>Дискусія</i></p>

4 академічні години	<p><i>Інтерактивна лекція з використанням презентації PowerPoint</i></p> <p>Судова практика з розглядів спорів у сфері банківської діяльності</p> <ul style="list-style-type: none"> • актуальні правові висновки Верховного Суду щодо спорів у сфері банківської діяльності; • судова практика розгляду спорів, що стосуються виконання кредитних договорів; • правові висновки ВС у спорах, що виникають із забезпечення виконання кредитних договорів; • звернення стягнення на предмет іпотеки та застави; • особливості судового розгляду справ за договорами поруки; • актуальні до застосування Рішення ЄСПЛ у банківських справах. <p><i>Дискусія</i></p>
4 академічні години	<p><i>Інтерактивна лекція з використанням презентації PowerPoint</i></p> <p>Особливості розгляду судових спорів, предметом яких є оскарження рішень регулятора про виведення банків з ринку</p> <ul style="list-style-type: none"> • характерні ознаки та види спорів, пов'язаних з виведення банків з ринку; • розмежування юрисдикції у даній категорії справ. Правові висновки ВС; • найбільш типові спори за позовами до ФГВФО; • судова практика розгляду спорів за позовами ФГВФО або його уповноважених осіб; • актуальна практика ВС та ЄСПЛ у даній категорії спорів; • рішення ЄСПЛ у справі Фельдман та банк «Слов'янський проти України (порушення статті 1 Першого протоколу Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод). <p><i>Дискусія</i></p>
4 академічні години	<p><i>Інтерактивна лекція з використанням презентації PowerPoint</i></p> <p>Практика застосування законодавства про банкрутство</p> <ul style="list-style-type: none"> • проблемні питання застосування Кодексу України з процедур банкрутства у справах, які відкриті/порушені до набрання чинності зазначеного Кодексу; • заходи щодо запобігання банкрутству боржника - юридичної особи та позасудові процедури; • порядок розгляду спорів, стороною яких є боржник (ст. 7 Кодексу); • арбітражний керуючий як учасник у справі про банкрутство; • актуальні питання, які виникають під час прийняття, розгляду заяви про відкриття провадження у справі про банкрутство; • мораторій у справах про банкрутство; • практичні аспекти застосування положень ст. 42 Кодексу України з процедур банкрутства; • кредитори у розумінні Кодексу України з процедур банкрутства. Їх виявлення; • роль зборів та комітету кредиторів у справі про банкрутство; • основні правила введення процедури санації боржника. План санації; • ліквідація боржника. Задоволення вимог кредиторів; • проблемні питання реалізації (продажу) майна боржника. Аукціон; • законодавчі підстави для закриття провадження у справі про банкрутство; • умисне банкрутство: теорія, практика солідарної та субсидіарної відповідальності; • особливості провадження у справах про банкрутство окремих категорій боржників;

	<ul style="list-style-type: none"> • фізичні особи у справах про їх неплатоспроможність. Порядок, підстави та умови звернення до суду; • актуальні питання, які виникають під час прийняття, розгляду заяви про неплатоспроможність фізичної особи; • процедура реструктуризація боргів боржника. План реструктуризації боргів; • кредитори у справі про неплатоспроможність боржника. Порядок задоволення вимог кредиторів; • введення процедури погашення боргів. Ліквідаційна маса; • проблемні питання реалізації (продажу) майна боржника – фізичної особи; • закриття провадження у справі про неплатоспроможність. Правові наслідки. <p><i>Дискусія</i></p>
<p>2 академічні години</p>	<p><i>Інтерактивна лекція з використанням презентації PowerPoint</i></p> <p>Розгляд апеляційним судом як судом першої інстанції справ про оскарження рішень третейського суду.</p> <ul style="list-style-type: none"> • особливості порядку оскарження рішень третейського суду до апеляційної інстанції; • судова практика застосування Закону України «Про міжнародний комерційний арбітраж», положень пункту 7 частини 1 статті 226 Господарського процесуального кодексу України щодо визначення недійсності, втрати чинності або неможливості виконання третейської (арбітражної) угоди. <p><i>Дискусія</i></p>
<p>4 академічні години</p>	<p><i>Інтерактивна лекція з використанням презентації PowerPoint</i></p> <p>Практика розгляду апеляційними судами спорів, що виникають з корпоративних правовідносин</p> <ul style="list-style-type: none"> • актуальні правові висновки ВС у корпоративних спорах; • юрисдикція (підвідомчість) корпоративних та найбільш наближених (подібних) до них спорів. Усунення прогалин законодавства ВП ВС – нові підходи. Розмежування трудових і корпоративних спорів; • застосування деяких норм процесуального права під час розгляду справ, що виникають з корпоративних правовідносин; • ефективні способи захисту у корпоративних спорах. Правові висновки ВС; • обсяг повноважень учасників юридичної особи у суді та відносини представництва у корпоративному спорі; • питання щодо повноважності загальних зборів юридичної особи у різних організаційно-правових формах; • підстави та порядок визнання недійсними рішень загальних зборів юридичної особи; • актуальні питання розгляду спорів, що виникають із правочинів щодо акцій, часток, паїв у юридичній особі; • набуття, передача чи припинення корпоративних прав; • окремі аспекти нормативного регулювання виходу з учасників і членів юридичної особи; • підстави визнання установчих документів господарських товариств недійсними; • спори з Державним реєстратором - реєстраційні спори; • особливості розгляду спорів про стягнення вартості частини майна у разі несплати учасником своєї частини при сформованому статутному капіталі за рахунок інших учасників;

	<ul style="list-style-type: none"> • порядок визначення ринкової вартості емісійних цінних паперів. Оціночна вартість акцій міноритаріїв та мажоритаріїв; • практика розгляду похідних позовів у спорах між господарським товариством та його посадовою особою про відшкодування збитків; • спори про надання інформації – проведення аудиту; • основні положення та проблемні питання застосування ЗУ від «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» та змін до нього; • актуальні правові висновки ВС у корпоративних спорах. <p><i>Дискусія</i></p>
2 академічні години	<p><i>Інтерактивна лекція з використанням презентації PowerPoint</i></p> <p>Захист прав на об'єкти інтелектуальної власності</p> <ul style="list-style-type: none"> • особливості розгляду та проблеми, що виникають при вирішенні спорів, пов'язаних із захистом прав на об'єкти інтелектуальної власності. <p><i>Дискусія</i></p>
2 академічні години	<p><i>Інтерактивна лекція з використанням презентації PowerPoint</i></p> <p>Актуальні питання щодо відповідальності за порушення господарських зобов'язань</p> <ul style="list-style-type: none"> • порівняльний аналіз нормативного регулювання відповідальності за порушення зобов'язань за ЦК України та ГК України; • актуальні питання стягнення штрафних санкцій (неустойка, штраф, пеня); • правові висновки ВС у спорах, що виникають щодо нарахувань за ст. 625 ЦК України. <p><i>Дискусія</i></p>
2 академічні години	<p><i>Інтерактивна лекція з використанням презентації PowerPoint</i></p> <p>Окремі види зобов'язань</p> <ul style="list-style-type: none"> • проблемні питання розгляду спорів, що виникають з договорів страхування; • правочини про зарахування зустрічних однорідних вимог (заборгованість, шкода збитки, повернення коштів в порядку ст. 1214 Цивільного кодексу України, неустойка, судовий збір), засоби спростування таких правочинів з урахуванням ст. 204 ЦКУ (необхідність та можливість визнання їх недійсними в порядку ч. 3 ст. 237 ГПК в редакції 2017 р.); • правова природа та наслідки укладання договорів про організацію взаєморозрахунків в порядку постанови Кабінету Міністрів України № 30 від 29.01.2014 та спільних протокольних рішень згідно з постановою Кабінету Міністрів України № 20 від 11.01.2005; • практика застосування Закону України «Про заходи, спрямовані на врегулювання заборгованості теплопостачальних та теплогенеруючих організацій та підприємств централізованого водопостачання і водовідведення за спожиті енергоносії». <p><i>Дискусія</i></p>
4 академічні години	<p><i>Інтерактивна лекція з використанням презентації PowerPoint</i></p> <p>Особливості розгляду справ, що виникають з договорів страхування</p> <ul style="list-style-type: none"> • проблемні питання: підсудність, суб'єктивний склад, призначення експертиз та їх форми, розмір виплат; • порядок та умови здійснення страхових виплат та страхового відшкодування <p><i>Дискусія</i></p>

2 академічні години	<p><i>Інтерактивна лекція з використанням презентації PowerPoint</i></p> <p>Особливості розгляду спорів про стягнення шкоди, заподіяної внаслідок порушення природоохоронного законодавства</p> <ul style="list-style-type: none"> • судова практика щодо застосування цивільно-правової відповідальності за екологічні правопорушення. <p><i>Дискусія</i></p>
2 академічні години	<p><i>Інтерактивна лекція з використанням презентації PowerPoint</i></p> <p>Практика розгляду господарськими судами спорів, що виникають із земельних правовідносин</p> <ul style="list-style-type: none"> • актуальні питання застосування земельного законодавства при розгляді господарських справ. Право власності на землю. Оренда землі; • компетенція органів, уповноважених розглядати питання, пов'язані з земельними правовідносинами; • правові висновки Верховного Суду у господарських спорах, що виникають із земельних правовідносин та практика з питань застосування земельного законодавства; • застосування практики ЄСПЛ при вирішенні земельних спорів. <p><i>Дискусія</i></p>
2 академічні години	<p><i>Інтерактивна лекція з використанням презентації PowerPoint</i></p> <p>Захист права власності у господарському судочинстві</p> <ul style="list-style-type: none"> • набуття права власності; • набуття права власності за набувальною давністю; • спори за участю органів, які здійснюють державну реєстрацію речових прав; • особливості розгляду спорів, пов'язаних із визнанням за державою права власності на об'єкти нерухомого майна. <p><i>Дискусія</i></p>
2 академічні години	<p><i>Інтерактивна лекція з використанням презентації PowerPoint</i></p> <p>Особливості вирішення спорів, пов'язаних з перевезенням вантажів залізничним транспортом</p> <ul style="list-style-type: none"> • міжнародні угоди в сфері залізничних перевезень; • спори з перевізниками: <ul style="list-style-type: none"> - стягнення збитків за втрату чи пошкодження вантажу; - стягнення штрафу за прострочення терміну доставки вантажу у вагонах, тощо; • спори з вантажовідправниками та вантажоодержувачами: <ul style="list-style-type: none"> - стягнення штрафів залізницею з вантажовідправників за невірне зазначення даних в перевізних документах; - стягнення заборгованості за надані послуги перевезення та експедирування; - стягнення нарахованих залізницею сум за додаткові послуги, надані з моменту затримання вагонів до моменту його закінчення тощо; • позовна давність у спорах, пов'язаних з перевезенням вантажів залізничним транспортом; • правові аспекти реформування залізничного транспорту. <p><i>Дискусія</i></p>
2 академічні години	<p><i>Інтерактивна лекція з використанням презентації PowerPoint</i></p> <p>Особливості розгляду судами спорів за участю іноземних суб'єктів господарювання (нерезидентів України)</p> <ul style="list-style-type: none"> • строк розгляду спорів за участю нерезидентів; • порядок та докази належного повідомлення нерезидента України про розгляд справи; • судова практика.

	<i>Дискусія</i>
2 академічні години	<p><i>Інтерактивна лекція з використанням презентації PowerPoint</i></p> <p>Проблемні аспекти захисту прав суб'єктів господарювання, які знаходяться на тимчасово окупованих територіях:</p> <ul style="list-style-type: none"> • практика застосування Закону України «Про встановлення додаткових гарантій щодо захисту прав громадян, які проживають на територіях проведення антитерористичної операції, та обмеження відповідальності підприємств-виконавців-виробників житлово-комунальних послуг у разі несвоєчасного здійснення платежів за спожиті енергетичні ресурси», в т.ч. щодо визначення періоду запровадження мораторію на нарахування і стягнення пені та інших штрафних санкцій, визначення статусу енергопостачальної компанії. <p><i>Дискусія</i></p>
2 академічні години	<p><i>Інтерактивна лекція з використанням презентації PowerPoint</i></p> <p>Особливості розгляду спорів, що виникають з договорів оренди державного та комунального майна</p> <ul style="list-style-type: none"> • проблемні питання застосування статті 17 Закону України «Про оренду державного і комунального майна» з врахування практики Верховного Суду <p><i>Дискусія</i></p>
2 академічні години	<p><i>Інтерактивна лекція з використанням презентації Power Point</i></p> <p>Питання факту і права: практичні проблеми розмежування обставин справи, їх юридичної кваліфікації та застосування права при здійсненні господарського судочинства</p> <ul style="list-style-type: none"> • питання факту і права у теорії правозастосування та у національних судових процесах; • розмежування фактичних обставин та їх юридичної кваліфікації; • висновок суду у лексиці судових рішень; • судовий розсуд-питання факту чи права?! • застосування оціночних категорій; • тлумачення договору-право чи факт?! <p><i>Дискусія</i></p>
2 академічні години	<p><i>Інтерактивна лекція з використанням презентації PowerPoint</i></p> <p>Судова практика застосування антимонопольного та конкурентного законодавства</p> <ul style="list-style-type: none"> • монополістичні зловживання: суб'єкт/суб'єкти, заборонені дії, відповідальність та порядок її застосування; • недобросовісна конкуренція, її поняття та види; • антиконкурентні узгоджені дії суб'єктів господарювання. Зловживання монопольним становищем; • антиконкурентні узгоджені дії органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю. Контроль за концентрацією суб'єктів господарювання; • особливості застосування відповідальності за порушення вимог антимонопольно-конкурентного законодавства; • проблеми судової практики, пов'язаної із застосуванням антимонопольного законодавства. <p><i>Дискусія</i></p>
4 академічні години	<p><i>Інтерактивна лекція з використанням презентації PowerPoint</i></p> <p>Актуальні питання застосування антикорупційного законодавства. Відповідальність суддів за вчинення корупційного правопорушення</p> <ul style="list-style-type: none"> • аналіз законодавства (міжнародні зобов'язання щодо запобігання корупції, чинне національне антикорупційне законодавство);

	<ul style="list-style-type: none"> • тлумачення норм антикорупційного законодавства. • механізми запобігання корупційним правопорушенням та правопорушенням, пов'язаним з корупцією. Фінансова прозорість. Моніторинг способу життя; • декларації про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за рік; • запобігання та врегулювання конфлікту інтересів; • відповідальність за корупційні правопорушення (дисциплінарна, цивільно-правова, адміністративна та кримінальна); • особливості та проблемні питання розгляду господарськими судами справ за участю Національного антикорупційного бюро. <p><i>Дискусія</i></p>
2 академічні години	<p><i>Інтерактивна лекція з використанням презентації Power Point</i></p> <p>Психологічні особливості спілкування з учасниками судового процесу</p> <ul style="list-style-type: none"> • проблемні питання психологічного спілкування з адвокатом, свідком, експертом, перекладачем; • особливості спілкування з учасниками судового процесу, які мають досвід психотравмуючого впливу. <p><i>Дискусія.</i></p>
2 академічні години	<p><i>Інтерактивна лекція з використанням презентації PowerPoint</i></p> <p>Українське ділове мовлення. Мистецтво правового письма</p> <p>Типові лінгвістичні помилки при складанні процесуальних документів.</p> <p><i>Дискусія</i></p>

Тренінги:

8 академічних годин	<i>Тренінг на тему: “Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини при здійсненні правосуддя”. (За окремою програмою)</i>
8 академічних годин	<i>Тренінг на тему: “Захист права власності в світлі статті 1 Першого протоколу до Конвенції про захист прав і основоположних свобод та практики ЄСПЛ для суддів господарської спеціалізації”. (За окремою програмою)</i>
8 академічних годин	<i>Тренінг на тему: “Вирішення спорів, що виникають із договорів страхування”. (За окремою програмою).</i>
8 академічних годин	<i>Тренінг на тему: “Особливості розгляду корпоративних спорів”. (За окремою програмою)</i>
8 академічних годин	<i>Тренінг на тему: “Господарське процесуальне законодавство: актуальні питання правозастосування”. (За окремою програмою)</i>
6 академічних годин	<i>Тренінг на тему: “Суддівська етика. Добросесність”. (За окремою програмою)</i>
8 академічних годин	<i>Тренінг на тему: “Комунікації в судовій діяльності”. (За окремою програмою)</i>

Тренінги, семінари-практикуми з психологічної підготовки:

8 академічних годин	<i>Тренінг: “Психологічна адаптація до суддівської діяльності ” (За окремою програмою).</i>
8 академічних годин	<i>Тренінг: “Соціономічна компетентність судді” (За окремою програмою).</i>

4 академічних години	<i>Семінар-практикум: “Психологічні особливості ефективного спілкування та вирішення конфліктів у професійній діяльності суддів” (За окремою програмою).</i>
2 академічних години	<i>Семінар-практикум: “Основи саморегуляції та її роль в адаптації до діяльності суддів”. (За окремою програмою).</i>